

ת"פ 33009/05/16 - מדינת ישראל נגד יותם יוסף ג'רבי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 33009-05-16 מדינת ישראל נ' ג'רבי (עציר) 18 ינואר 2018

לפני כבוד השופטת מיכל ברק נבו
המאשימה מדינת ישראל (פרקליטות מחוז מרכז)
על ידי ב"כ עו"ד אורלי שרגנהיים

נגד
הנאשם יותם יוסף ג'רבי
על ידי ב"כ עוה"ד שי שורר ואיתי כהן

גזר דין

הכרעת הדין

1. ביום 13.11.17 הורשע הנאשם, לאחר ניהול הוכחות, בביצוע עבירות של **החזקת נשק שלא כדין** (עבירה לפי סעיף 144(א) סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [החוק]), **ניסיון ייצור נשק שלא כדין** (עבירה לפי סעיף 144(ב2) ביחד עם סעיף 25 לחוק) ו**ייצור נשק שלא כדין** (2 עבירות לפי סעיף 144(ב2) לחוק).

2. זהו, בקצרה, סיפור המעשה: שוטרים שראו את רכבו של הנאשם נוסע ב-29.4.16, בשעת לילה, כשפנסיו האחוריים אינם תקינים, הורו לו לעצור. חשדם התעורר כלפי הנאשם, שהיה לבוש שלא בהתאם למזג האוויר, וריח של דלק עלה מתוך רכבו. בעקבות אותו חשד ביצעו השוטרים חיפוש בכלי הרכב ומצאו בתא המטען פריטים שונים, וביניהם: צינור מתכת סגור בשני פקקים, חומרים פירוטכניים, גפרורים ועוד. הנאשם עוכב ונלקח לחקירה. בהמשך לכך בוצעו חיפושים בדירת אמו של הנאשם ובדירת הנאשם בכפר שפיה, שם נמצאו פריטים נוספים: בדירת האם נמצאו יזמים אלקטרוניים מאולתרים, שאותם בנה הנאשם, ובדירת הנאשם בכפר שפיה נמצא שרשיר תחמושת. חיפוש במחשב של הנאשם לימד כי ביום 15.2.16 חיפש מידע באינטרנט בדבר "לבנת חבלה" ו"מטען צינור". ביום 30.3.16 צפה הנאשם במחשבו בסרטונים, על מנת ללמוד כיצד להכין יזמים אלקטרוניים ומטעני חבלה. הנאשם נעצר. בעודו עצור, נמצא ביום 6.5.16, בחורשה ברחוב האומנות בנתניה, מטען תבערה, שאותו הרכיב הנאשם, המורכב, בין השאר, מבקבוקי פלסטיק, חומר דליק, יזם אלקטרוני, גפרורים, זיקוק, והכל - מחובר לשעון מעורר.

בשל ייצור מטען התבערה והיזמים הורשע הנאשם בשתי עבירות של ייצור נשק שלא כדין; בשל איסוף המרכיבים שנמצאו בכלי הרכב ועיבוד חלקם באופן שיוכלו לשמש להכנת מטען צינור, הורשע הנאשם בניסיון לייצר נשק שלא כדין; בשל החזקת חלק מהחומרים בכלי הרכב, אשר - כשלעצמם מהווים חלק של נשק (חזיזי החיכוך, תערובת הנפץ במשקל 8.2 גרם וראשי הגפרורים המפורקים, שנמצאו ברכב הנאשם), ובהתייחס לשרשיר התחמושת שנמצא ב"שפיה", שהוא אביזר לנשק ומשכך עונה על הגדרת "נשק" בסעיף 144(ג)(1) לחוק, הורשע הנאשם בהחזקת נשק שלא כדין.

טיעוני הצדדים לעונש

3. ב"כ המאשימה בטיעוניה הפנתה להנחיית פרקליט המדינה מספר 9.16, המתייחסת למדיניות הענישה בעבירות נשק ומטעני חבלה, שיצאה באוגוסט 2016. הנחיה זו עוסקת במדיניות הענישה שצריכה להנחות את הפרקליטות בבואה לטעון לעונש בעבירות נשק. המדיניות נקבעת, בין השאר, לפי סוגי הנשק, מהקל את הכבד, החל מתחמושת ללא נשק נלווה, המשך בבקבוק תבערה, המשך באקדח, המשך ברובה וכלה במטען חבלה (שמוגדר כחומר נפץ תקני או מאולתר, שאליו נלווה מנגנון הפעלה, שמסוגל להביא את חומר הנפץ לפיצוץ). לטענת הפרקליטה, במקרה שלנו מדובר בנסיון לייצר מטען חבלה הכולל מערכת הפעלה, וכן בייצור מלא של מטען תבערה, שהוא אמנם על בסיס חומר בערה ולא על בסיס חומר נפץ, אך כולל מנגנון הפעלה באמצעות שעון שחובר לאותו מטען. לאור האמור מדובר, לשיטתה, בדרגת החומרה הגבוהה ביותר. כאשר עסקינן במטעני חבלה (בהבדל מכלי נשק אחרים), מטרתם האפשרית היחידה היא לצרכי התקפה, ולא הגנה. עוד הוסיפה, כי ההנחיה מתייחסת למדרגים שונים של קשר בין הנשק לנאשם, מהקל ביותר - החזקת נשק, עבור בנשיאת נשק, כלה בסחר וייצור.

התובעת המשיכה והפנתה לפסיקה רבה, שיכולה לתת לדעתה "קריאת כיוון" לעניין המתחם בעניינו, כשהנסיבות בעניינו לחומרה הן: **התכנון** הרב שנדרש להכנת מטען התבערה, ובמהלך הנסיון להכין את המטען הנוסף (לרבות חיפוש באינטרנט, "עבודת הנמלים" [כהגדרת הנאשם] שנדרשה לקיצוץ ראשי הגפרורים, איסוף כל החומרים הפירוטכניים שאליהם מתייחס כתב האישום); העובדה **שהנאשם הוא העבריין העיקרי והיחיד**, שהוביל את המהלך מראשית ועד סוף; **ריבוי העבירות** שבהן עסקינן; **הנזק הפוטנציאלי** מכך שמטען התבערה הונח בחורשה, על קרקע שעליה עלים יבשים, סמוך לאזור תעשייה, ואילו התפתחה שם שריפה יכול היה הדבר להוביל לאסון; אמנם המטען הונח בחורשה כשאינו חמוש, אך העברת מתג השעון מ-On ל-Off היא פעולה פשוטה, שכל ילד יכול לבצע, אפילו בלי להבין את משמעות מעשיו, כשהוא מטייל בחורשה. עוד ציינה לחומרה כי מטען הצינור שאותו ניסה הנאשם לייצר אמור היה להכיל **חומרי נפץ** שנאספו לשם כך כנסיבות לקולה הזכירה התובעת את העובדה שהמטען היה בנוי על **חומר דליק ולא על חומר נפיץ**.

התובעת הזכירה שבתיק זה לא נמצאה אינדיקציה לגבי כוונת הנאשם ולמה אמורים היו המטענים לשמש, אך יש מקום להתייחס למעשים בחומרה, כאשר הסבריו ה"תמימים" של הנאשם, לגבי כוונה לייצר כתובת אש, למשל, נדחו בהכרעת הדין. הכוונות נותרו עלומות, אך המעשים יכלו להוביל לפגיעה ואף למוות. לפיכך, בית המשפט מתבקש לשגר מסר ברור כלפי כל מי שלוקח חלק בתעשייה המפוקפקת והעבריינית של הכנת מטעני חבלה, ומהווה חוליה בשרשרת שיכולה להוביל לפגיעה קשה בחיי אדם, ולהבהיר שמי שיעשה כן צפוי למאסר ממושך מאחורי סורג ובריח. כך, בפרט, כאשר מדובר במייצר המטען. לפיכך, **ביקשה התובעת לקבוע מתחם ענישה שנע בין 5 ל-9 שנות מאסר בפועל**.

אשר למיקום הנאשם בתוך המתחם, הנאשם ניהל את המשפט באופן שמצביע כי אין לו כל רצון לקחת אחריות, תוך הסתרה של מניעיו האמיתיים. בהכרעת הדין נדון ארוכות הנושא של מיהות הנאשם ומניעיו, ובית המשפט הגיע למסקנה שקשה לגבש התרשמות אחידה לגבי הנאשם. נקבע שאם הנאשם בחר לשתוק ולא לשתף במניעיו לעשיית המעשים, כנראה שיש לו סיבה טובה לכך. לפיכך, מסוכנותו שרירה וקיימת, בפרט נוכח התייחסות הנאשם למעשיו כמעשים תמימים, ואי שיתוף החוקרים או בית המשפט בכוונותיו האמיתיות. כך, ביתר שאת, בהתחשב בהשכלתו של הנאשם והידע שהוא אוגר במוחו, וכאשר אינו לוקח אחריות או מביע חרטה, המסוכנות הנשקפת ממנו רבה מאד. לכן

יש חשיבות במקרה זה גם להרתעת הנאשם עצמו וגם להרתעת הציבור. ההגנה לא הציגה כל אופק שיקומי לנאשם, וגם כאשר ביקשה ההגנה דחיה בטיעונים לעונש כדי לקבל חוות דעת מגורם פרטי, לא ניסתה כלל לפנות לשירות המבחן. לזכות הנאשם עומד עברו הנקי, ורק זאת. לכן מבקשת המאשימה למקם את הנאשם במחצית המתחם ולהטיל עליו גם קנס ומאסר מותנה.

4. ב"כ הנאשם טענו שאין כל הלימה בין הפסיקה שהציגה התובעת, למקרה שלפנינו. הסנגורים ביקשו לאבחן את פסקי הדין שהוצגו, והציגו פסיקה משלהם, התואמת, לטעמם, את המקרה בצורה טובה יותר. אתייחס לדברים בהמשך. באופן כללי צוין, כי בכל פסקי הדין שהובאו, לנאשם הייתה זיקה לגורמים עברייניים, לסחר בנשק, לכסף. במקרה דנן לא נמצאה כל ראיה הקושרת בין הנאשם לגורמים עברייניים. אין כל מידע מודיעיני לגבי הנאשם. לא נמצאה כל ראיה לכוונת רוח או לקבלת כסף. לא נמצאה כל אינדיקציה לכוונה של הנאשם לפגוע במישהו ספציפי, או בארגון כלשהו.

הסנגור הדגיש, וחזר והדגיש, שלטעמה של ההגנה, הכרעת הדין שגויה בחלקים ניכרים, ואין לראות בהחלטה לטעון לעונש משום השלמה עם האמור בהכרעת הדין.

לטענת ההגנה, אין מדובר בתיק נשק קלאסי ורגיל. היחוד נובע הן ממיהות העושה, הן ממהות המעשה. הנאשם הוא אדם נורמטיבי לחלוטין, נעדר עבר פלילי, שאין לגביו מידע מודיעיני, אדם משכיל, אקדמאי, בן למשפחה נורמטיבית, אימו עו"ד, אביו מהנדס ואחיו אקדמאים.

ההגנה הפנתה לאמור ב-ב"ש 625/82 אבו מוך נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(3) 668, 671 (1982), שם סיווג בית המשפט את עבירות הנשק לפי חומרתן מן הכבד אל הקל: החל בעבירות נשק שנועדו לפגוע בבטחון המדינה או הציבור; דרך עבירות נשק לשם ביצוע עבירות פליליות חמורות; החזקת נשק לעת מצוא לפעילות פלילית בעתיד; צבירת נשק על ידי קבוצה מסוימת במטרה לחזק את כוחה כנגד יריבותיה; הגנה עצמית או לצורך הגנה על ציבור או משפחה; החזקה לצורך ספורט, ציד או שעשוע; וכלה בהחזקה כמזכרת והחזקה ללא חידוש רישיון. לטענתו, בהתאם למבחנים אלה, מי שמחזיק נשק כאספן, כסקרן, כעושה נסיונות, כמו הנאשם, ממוקם כמעט בדרגה הכי נמוכה בסולם. הסניגור ביקש ללמוד מדברי אחיו של הנאשם שהנאשם אסף את הפריטים שמיוחסים לו בהכרעת הדין מטעמי אספנות גרידא.

לדברי הסניגור, התביעה ביקשה לנפח את כתב האישום וליצור רושם מרתיע בנוגע לנאשם כאשר כללה בכתב האישום גם את עניין השרשור, שהוא תופסן ריק של קליע. בית המשפט אף טעה, לטענתו, כשהרשיע את הנאשם בהחזקת נשק בגין פריט זה.

בבוא בית המשפט לגזור את הדין, עליו להתייחס לכך שבבבוקים שנמצאו במטען התבערה הייתה כמות דלק מזערית; לכך שבצינור המתכת לא היה קדח; לכך שבמטען התבערה לא הושם חומר נפץ ולא נמצא ברשות הנאשם חומר שיכול היה לשמש ליצירת רסס במטען צינור (כגון ברגים או כדורים); לכך שמטען התבערה נמצא כשמתג ההפעלה על "off". התביעה טענה לכל מיני תרחישים היפותטיים (אם מישהו היה מעביר את מתג ההפעלה ל-"on", אם מטען התבערה היה פועל ומצית שריפה, אם מישהו היה נפגע עקב כך, אם הנאשם היה מרכיב את מטען הצינור

באופן תקין, אם היה יוצר קדח בצינור, וכו'). לטענת ההגנה, אין לתת משקל לכל מיני תרחישים היפותטיים שכאלה. היה על בית המשפט לאפשר להגנה להגיש חוות דעת של מומחה פרטי, שיכול היה לשפוך אור על מניעיו של הנאשם ועל הסיבות לכך שהחזיק ברשותו את הפריטים שנמצאו אצלו, ובכך שלא התאפשר הדבר, נפגעה הגנת הנאשם ויכולתו לזעוק לחפותו, גם בשלב זה.

אשר לקביעת המתחם, ביקשה ההגנה, בהתבסס על הפסיקה שאליה הפנתה (ושתפורט, כאמור, בהמשך), לקבוע מתחם שנע בין 6 חודשי מאסר ל-24 חודשים. זאת, תוך התייחסות למטרה שלשמה הוחזקו או הוכנו כלי הנשק - האם במסגרת ארגון פשיעה, מטעם לאומני, בשל סכסוכים ולצורך חיסולי חשבונות, או "סתם להנאה". גם הפסיקה שמצאה ההגנה לא דומה לחלוטין למקרה דנן, שהוא ייחודי וקל יותר, אך הפסיקה שהפנתה אליה התביעה, בוודאי לא יכולה לבוא בחשבון.

בהתייחס למיקום הנאשם בתוך המתחם שב הסניגור והלין על כך שבית המשפט לא הסכים לדחות את הדיון לשם קבלת חוות הדעת של ד"ר נמרוד שני. לטענתו, לא היה טעם לפנות לשירות המבחן כי ידוע ששירות המבחן לא מכין תכנית טיפולית למי שלא מודה, ולכן פנו לגורם פרטי. הוא הזכיר שנאשם יכול לקחת אחריות בכל שלב, וכאשר הדבר קורה, למשל, בפני ערכאת הערעור, יש לכך משקל. הוא הזכיר שכאשר נאשם מגיש ערעור על הכרעת הדין ועל העונש, ובבית המשפט שלערעור חוזר בו מהערעור על הכרעת הדין, רואים בכך משום נטילת אחריות גם אם הנאשם לא מודה במפורש. כטענתו: "על ציר הזמן, אדם שלא הודה ולא לקח אחריות, יש עוד כמה תחנות לקחת אחריות, כלומר הוא לא יכול להשקל כרגע כאן במלוא העוצמה כאשר אין יכולת לצפות את הבאות". ראוי לשקול חריגה מהמתחם כי לאדם נורמטיבי סיכויי תיקון גבוהים (שהרי אצל אדם נורמטיבי אין מקום לדבר על "שיקום", אלא על "תיקון").

ההגנה ביקשה לייחס משמעות לפגיעת העונש במשפחת הנאשם, שלוקחת את כל סיפור מעורבותו בעניין מושא כתב האישום קשה מאד, בהיותה משפחה נורמטיבית, שהעולם הפלילי זר לה לחלוטין. הורי הנאשם ושני אחיו הגיעו לדיונים, ואף בטיעון לעונש נכחו הוריו ואָחיו. כזכור, מדובר בנאשם נעדר עבר פלילי, וזו לו התמודדות ראשונה עם כתב אישום. המעצר קשה לו מאד, הוא בודד ואינו רוצה ליצור קשר עם עבריינים אחרים. הנאשם רווק, כבן 30. אין לזקוף לחובתו את ניהול המשפט.

בסיכומו של דבר ביקשה ההגנה להסתפק בתקופת המעצר שנשא הנאשם, שהיא בוודאי בתוך המתחם שהוצע.

5. הנאשם לא ביקש לנצל את זכותו לומר את המילה האחרונה, וציין שאין לו מה לומר.

דין והכרעה

6. אָרוע אחד או מספר אָרועים? תחילה יש לקבוע, כמצוות סעיף 40ג לחוק, האם עסקין בכמה עבירות באָרוע אחד (ס"ק א), שבגין יש לקבוע מתחם עונש אחד, או שמא מדובר בכמה עבירות בכמה אָרועים (ס"ק ב), שאז יש לקבוע מתחם לכל אָרוע, ולקבוע האם יש לגזור עונש נפרד לכל אָרוע (ומידת החפיפה בין העונשים, אם בכלל), או

שיש לקבוע עונש כולל. הצדדים היו תמימי דעים כי מדובר בארוע אחד, ואני מסכימה עימם.

אין ספק שהעבירות הקשורות במרכיבים שנמצאו ברכב, בדירת האם ובחדר הנאשם בשפיה - מהוות חלק מארוע אחד. גם אם המעשים מגבשים מספר עבירות, עסקינן בחלקים של אותו ארוע. השאלה הנשאלת היא האם ייצור מטען התבערה שנמצא בחורשה הוא חלק באותו ארוע, או שמא מדובר בארוע נפרד.

בע"פ 4910/13 **בני ג'אבר נ' מדינת ישראל** [29.10.14], קבע בית המשפט העליון ברוב דעות כי תחומיו של כל "ארוע" נקבע בהתאם למבחן "הקשר ההדוק", שעל פיו עבירות שיש ביניהן קשר הדוק - סמיכות זמינים בין העבירות או שהן מהוות חלק מתכנית עבריינית אחת - ייחשבו לארוע אחד.

במקרה שלפנינו, אין מידע לגבי המועד שבו אסף הנאשם את המרכיבים שנמצאו ברכב, בדירה ובכפר שפיה, וביצע לגביהם פעולות מסוימות (קציצת ראשי הגפרורים, הכנת היזמים וכו'), ולפיכך יש להניח לטובתו כי היתה סמיכות זמינים בין כל המעשים, לרבות ייצור המטען בחורשה, באופן שהופך את כולם לחלק מארוע אחד. כל המעשים מהווים התעסקות במרכיבי נשק וחלקים של נשק, ויש להם הקשר משותף. מאחר שלא התברר המניע של הנאשם בביצוע העבירות, ומה היתה מטרתו, לא ניתן להתייחס לנתונים אלה. נוכח האמור ובהתאם לעתירת הצדדים, אני קובעת כי כל העבירות הן בגדרו של ארוע אחד, ועל כן אקבע מתחם אחד.

אומר כבר עתה, כי למרות שהנאשם הורשע בהחזקת נשק גם בנוגע לשרשיר התחמושת, אזי מרכיב זה בהכרעת הדין בטל בשישים למול כל השאר. כפי שקבעתי בהכרעת הדין, העובדה שמדובר רק בחלק משרשיר, וכי הוא היה ריק מכדורים, חשובה בשלב הטיעונים לעונש, אך לא הייתה חשובה בשלב ההרשעה (פסקה 97 להכרעת הדין). אני מייחסת כל "תוספת משקל" לכך שהנאשם גם החזיק באותו שרשיר ריק מכדורים, ולכן אני מבהירה שמעתה, כשאתייחס לעבירות שבהן הורשע הנאשם, אני מייחסת משמעות להרשעה בנושא השרשיר.

7. הערך החברתי שנפגע כתוצאה ממעשי הנאשם הוא שמירה על בטחונו של הפרט והציבור, על שלמות גופו ועל הסדר הציבורי. מידת הפגיעה בערך זה היא בינונית נמוכה, שכן מצד אחד, מדובר בעיסוק מסוכן מצד הנאשם, שיכול לגרום לנזק רב, אך מצד שני, לא נגרם כל נזק, גם משום שבחלק מהעבירות מדובר בניסיון ולא בעבירה מוגמרת, וגם משום שבעבירות המוגמרות, הנאשם לא השלים פעולות שנדרשות כדי לגרום את הנזק, בפועל (למשל - אי העברת מתג השעון במטען התבערה למצב הפעלה).

8. כבר עתה אציין נקודה חשובה, שתלווה את כל מלאכת גזירת הדין: כמו שנכתב בהכרעת הדין (פסקה 110), כאשר עסקינן בתיק, המייחס לנאשם ייצור מטען תבערה, ייצור נשק ונסיון לייצר מטען צינור, זועקת לשמים שאלת המניע. שאלה זו לא היתה רלוונטית לעצם הקביעה שהעבירות בוצעו, שכן אינה משליכה על היסוד הנפשי הנדרש, אך היא רלוונטית מאד בשלב גזירת הדין. קיים רצון וגם צורך להבין מדוע הנאשם עשה את שעשה, אך על שאלה זו לא קיבלנו מענה. לא היה מידע מודיעיני על אודות הנאשם. הוא נתפס במקרה, עקב כך שנסע בשעת לילה מאוחרת בלי אורות במכוניתו, דבר שגרם לעיכובו, בהמשך - לחיפוש ברכבו, לביצוע חיפוש במקומות נוספים, ולמעצרו. אלמלא כל

אלה, גם כאשר נמצא באקראי המטען בחורשה, ספק אם היו מצליחים לקשר אותו לנאשם. לא נמצאו קשרים בין הנאשם לגורמים עברייניים או לגורמים הפועלים ממניעים אידיאולוגיים. לא נמצא כסף ברשות הנאשם. לא נמצא דבר, שיכול להסביר את מעשיו. מי שאחז במפתח הוא הנאשם עצמו, והוא לא נתן כל הסבר, בוודאי לא הסבר מניח את הדעת. כאמור - גם בדבריו האחרונים, לא אמר דבר. השאלה היא האם היעדר ההסבר פועל לחובת הנאשם או לזכותו, והדבר ילובן בהמשך.

9. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה:

לביצוע כל העבירות שביצע הנאשם נדרש תכנון מוקדם ונדרשו פעולות הכנה ממשיות. הדבר עולה בצורה מובהקת מהכרעת הדין, בין שמדובר על הכנת מטען התבערה, בין שמדובר בצפייה בסרטוני הסברה ביוטיוב, בין שמדובר בהכנת היזמים המאולתרים ובין שמדובר בפעולות איסוף חומרי הנפץ והכשרתם לשמש במטען הצינור.

לא ידוע על השפעה כלשהיא של מאן דהוא על הנאשם ולכן חלקו של הנאשם בביצוע העבירה הוא מלא ובלעדי.

הנזק הפוטנציאלי כתוצאה ממעשי הנאשם: מאחר שסעיף 40ט(3) לחוק מורה כי יש להתייחס לנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה, איני מבינה את תהיית ההגנה האם יש מקום לתת משקל לכל התרחישים ההיפותטיים שהעלתה התובעת; החוק מורה שכן. כאשר אדם מכין מטען תבערה ומניח אותו בחורשה, סמוך לאזור תעשייה, כאשר על הקרקע עלים יבשים, ברור שיש בכוחו לגרום נזק ממשי, וכפי שצינתי בהכרעת הדין: "המתקן, אילו פעל באותה חורשה, בין העלים היבשים והצמחייה הנשקפת מתצלומים 2 - 4 בחוות הדעת, היה יוצר, כדברי הנאשם, "סוג של תבערה". דומה כי אין צורך להכביר מילים על כך, שתבערה בחורשה, באזור מאוכלס (גם אם הבניינים הקרובים ביותר מרוחקים כמה עשרות מטרים ממקום המטען), בכוחה 'להזיק לאדם' " (פסקה 49). כך גם אילו השלים הנאשם את עבירת הנסיון של הכנת מטען הצינור. מצד שני, יש לקחת בחשבון שבעבירות המוגמרות של ייצור נשק (המתייחסות למטען התבערה וליזמים האלקטרוניים), מדובר במטען תבערה, המכיל חומר דליק, ולא במטען חבלה, המכיל חומר נפץ, שפגיעתו קשה יותר. נוסף על כך יש להתחשב בכך שאין לדעת כמה חומר דליק היה בבקבוקים, שכן הם נבדקו אחרי שהרובוט המשטרתי פירק את המטען (ר' עמוד 21 להכרעת הדין, בהתייחס לחוות דעת מומחה התביעה בירנבאום). עוד יש לקחת בחשבון שאין לדעת אם המנגנון שבנה הנאשם הורכב בצורה תקינה (שוב - מאחר שנבדק לאחר פעולת הרובוט), ולכן מומחה התביעה סייג חוות דעתו במילים "בכוחו של מטען תבערה מאולתר זה לגרום לבעירה בכפוף לתקינות, חיבור נכון וזיקה בין מרכיבי מטען התבערה" (ההדגשה הוספה - מ.ב.נ.). כן יש לזכור שמתג ההפעלה היה על "off". כאשר ליזמים, יש לזכור שהם חלק בשרשרת הניפוף. משכך קבעתי שהם עונים על הגדרת "נשק" בסעיפים 144(ג)(2) ו-144(ג)(3) לחוק, אך כשהם לבדם, ולמרות שמומחה התביעה סלמון הסביר שהם המרכיב החשוב ביותר בשרשרת הניפוף, לא ניתן לומר שבכוחם, כשלעצמם, לגרום לנזק משמעותי (ר' פסקאות 90 - 93 להכרעת הדין). אשר לנסיון לייצר מטען צינור, יש לקחת בחשבון שלא נמצא קדח בפקקי הצינור ושכל המרכיבים נמצאו בתפזורת. נוכח כל אלה, אני קובעת שהנזק הפוטנציאלי היה ברמה בינונית.

הנזק הקונקרטי במקרה דנן לא היה קיים, כפי שפורט בהכרעת הדין ולעיל, שכן כל המרכיבים נתפסו בטרם נעשה בהם שימוש או בטרם הופעלו.

10. הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה: כפי שצינתי לעיל בפסקה 8, איננו יודעים מה הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה. אכן, לא נמצאו קשרים לגורמים פלייט או לגורמים אידיאולוגיים. אין מידע מודיעיני ולא אותר כסף בידי הנאשם. לא ידוע על כל סכסוך שיש לנאשם עם מאן דהוא. בהכרעת הדין התייחסתי ממושכות להזדמנויות שניתנו לנאשם להסביר את מעשיו, ולהמנעותו מלעשות כן. ההגנה הפנתה לפסקה 104 להכרעת הדין וביקשה לראות במעשיו של הנאשם, לפחות בכל הקשור לנסיון לייצר מטען צינור, משום אספנות גרידא. טענה זו נסמכה על אמרות עדים שונים על היות הנאשם "עוף מוזר", ובפרט על עדותו של אחיו של הנאשם, אשר ציין כי "הוא אהב לאסוף דברים - מסרקים, בגדים. זה בדרך כלל דברים שאנשים לא אוספים. אפשר לקרוא לזה אספן" (פ/40, 1 - 7). לא אוכל לקבל טענה זו. כאשר אחיו של הנאשם התייחס לכך שהנאשם אוסף דברים מוזרים, הוא נתן דוגמאות ודיבר על כל מיני כבלים, מסרקים, בגדים, "הכוונה לדברים משומשים". בהודעתו במשטרה שהוגשה בהסכמה ציין במפורש, במענה לשאלה אם הנאשם התעסק פעם בחומרי חבלה, "חוץ מנפצים של פורים, לא יותר מדי", והוסיף כי לא ידועה לו כל זיקה של הנאשם לחבלה (ת/1, שורות 76, 77, 94, 95). **בשום פנים ואופן לא ניתן ללמוד מדבריו, או מדברי מי מהעדים האחרים, שהם התכוונו לאיסוף חומרי נפץ.** מצד אחד, לא נמצאו אותם סממנים מחמירים שיכולים ללמד על מטרת ההתעסקות. מצד שני, בפראפרזה על דברי כבוד השופט עמית בבש"פ 6037/17 **אסמעיל אבו עאבד נ' מדינת ישראל** [2.8.17], פסקה 5, החומרים שנאספו והנשק שיוצר לא נועדו ל"סריגת גרביים", ועצם העיסוק במטען תבערה, בייצור נשק, באחזקת נשק ובנסיון לייצר מטען צינור, גם בלי לדעת מה המטרה, מלמד על מסוכנות לא מבוטלת. יש לציין, כי הימנעות הנאשם מלספק הסבר לאורך כל הדרך, החל משלב החקירה וכלה בשלב המשפט, למרות הנסיונות הרבים לשכנעו לעשות כן, מדאיגים ומעוררים שאלות, שהיה על הנאשם להשיב עליהן. בעניין זה קבעתי בהכרעת הדין, כי "התנהגות זו, שהיא המשך ישיר להתנהגות הנאשם בשיחתו עם **סלמון**, שניסה להבין את התמונה ונתקל בבחירה של הנאשם לשמור על זכות שתיקה, מובילה למסקנה היחידה האפשרית, והיא שלנאשם סיבה טובה להסתיר ולשתוק. הנאשם לא פתח כל פתח לספק בדבר כוונותיו (להבדיל ממניעיו), בעשותו את המעשים שעשה" (פסקה 109). עוד יצוין, שגם לא הובאו מצד הנאשם ראיות לעונש, לרבות לא עדי אופי, שיכלו, אולי, לסייע בנקודה זו.

בהתייחס להנחיות פרקליט המדינה בנושא מדיניות הענישה בעבירות נשק, ראוי - בצד התייחסות לטיעוני המאשימה שהובאו לעיל - להתייחס גם לאמור בפסקה 23(1) להנחיה: "אם נמצא כי הנשק הוחזק למטרת אספנות וכדומה בלבד, בנסיבות שאין קשורות לפעילות עבריינית קיימת או צפויה, יהווה הדבר נסיבה מקלה. אי תקינותו של הנשק ומשך החזקה ארוך במיוחד ללא שימוש, עשויים לשמש אינדיקציה לקביעת ממצא כאמור". כאן איני מקבלת את הטענה שהנשק הוחזק למטרות אספנות, מצד שני לא הוכח שיש קשר לפעילות עבריינית קיימת או צפויה, ונושא תקינות חלק מהפריטים לא הוכח. יש בכך כדי להוביל להתייחסות מקלה, במידת מה.

11. בגדר ההתייחסות לסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה (וגם תחת "ראשי פרקים" נוספים), הלן ב"כ הנאשם על כך שבית המשפט לא הסכים לדחות את מועד הטיעונים לעונש פעם נוספת, על מנת לאפשר קבלת חוות דעת על אודות הנאשם מד"ר נמרוד שני. הוא טען כי בכך נפגעה יכולת ההגנה לטעון טענות לזכות הנאשם "בדיון הכי חשוב שיש" (כהגדרתו), ולהסביר את הרקע למעשיו. טענות חוזרות ונשנות אלה מחייבות אותי לחזור ולפרט את הרקע ואת הטעמים להחלטה: הכרעת הדין ניתנה ביום 13.11.17. במועד מתן הכרעת הדין ביקש הסניגור לקבוע את הטיעונים לעונש בהקדם האפשרי. הדיון נקבע ליום 10.12.17 (לאחר שמועדים מוקדמים יותר שהוצעו לא התאימו למי מהצדדים). יצוין, כי ההגנה לא ביקשה לשלוח את הנאשם לשירות המבחן לקבלת תסקיר, חרף העובדה ש"יחודו" של הנאשם היה נושא מרכזי בסיכומי ההגנה ובהכרעת הדין. ביום 7.12.17 הגישה ההגנה בקשה לדחות את מועד הטיעונים

לעונש, שכן הוחלט לקבל חוות דעת ממומחה פרטי. נתבקשה דחיה של כחודש, עד תחילת ינואר 2018, והובהר שזהו פרק הזמן שנדרש להכנת חוות הדעת. נעתרתי לבקשה, אף כי ציינתי שמדובר בפרק זמן לא קצר, בהתחשב בכך שהנאשם עצור. הדיון נדחה ליום 7.1.18. ביום 3.1.18, ארבעה ימים לפני מועד הטיעונים לעונש, הגיעה בקשה נוספת מטעם ההגנה, שלפיה "בשל נסיבות שאינן קשורות בהגנה או בנאשם (ואף לא במומחים מטעם ההגנה)", לא עלה בידי ד"ר שני לפגוש בנאשם והוא יעשה כן רק ביום 4.1.18. לפיכך נתבקשה דחיה נוספת, עד לסוף חודש ינואר או תחילת חודש פברואר. לבקשה זו לא נעתרתי ובהחלטתי כתבתי ש"איני יכולה להיעתר לבקשה, גם בשל סיבות שקשורות ביומני, גם נוכח משך הזמן שהנאשם עצור, גם נוכח פרק הזמן שחלף מאז הכרעת הדין וגם נוכח העובדה שכבר נעתרתי לבקשת דחיה לפרק זמן לא מבוטל". מאחר שההחלטה כנראה לא הייתה משכנעת דיה (אם לשפוט לפי טענות ההגנה כלפי החלטה זו במסגרת הטיעון לעונש, כאמור לעיל), אבהיר בצורה יותר ברורה: הנאשם עצור מאז 29.4.16. הכרעת הדין ניתנה, כאמור, לפני למעלה מחודשיים. בתחילת הדרך התבטא הסניגור בצורה קשה (ולא ראויה, יש לומר, כפי שהערתי בהחלטה בפרוטוקול) על ההחלטה לדחות את הטיעונים לעונש, ולו בחודש ("אם אפשר לדחות חודש את הטיעונים לעונש ועד שיהיה גזר הדין, כנראה שאנחנו כבר יודעים מה הולך להיות בגזר הדין...") [פ/876, שורה 4 ואילך]. לאחר מכן ביקש דחיה, וטען שפרק הזמן המבוקש הוא פרק הזמן הדרוש להכנת חוות דעת. בבקשת הדחיה הראשונה נאמר כי המשפחה פנתה למומחה שהסכים לתת חוות דעת כבר ביום 6.12.17. בבקשת הדחיה האחרונה לא נאמר מהי אותה סיבה עלומה שבשלה לא פגש ד"ר שני בנאשם מוקדם יותר.

דרך המלך בקבלת התייחסות מעמיקה לנאשם, לרקעו, לאופיו וקשייו, לסכנה הנשקפת ממנו ולסיכויי שיקומו, היא בפניה לשירות המבחן, וכאשר מדובר בנאשם עצור, שירות המבחן עושה מאמץ להכין תסקיר בתוך חודש. הסניגור טען שבמקרה זה לא היה טעם לפנות לשירות המבחן, שכן הנאשם לא לוקח אחריות לגבי העבירות ומכחיש את ביצועו, ובמצב כזה, לדבריו, אין שירות המבחן ממליץ על טיפול כלשהו. גישה זו שגויה, לטעמי, ממספר סיבות: **ראשית**, עיקר המטרה של התסקיר היא לתהות על קנקנו של אדם באמצעות אנשי המקצוע האמונים על כך, ובמקרה זה, כאשר עלו סימני שאלה כה רבים בנוגע ל"קנקנו" של הנאשם, הדבר יכול היה להיות בעל חשיבות רבה ולהועיל לבית המשפט, ואולי אף לנאשם. יצוין שגם הסניגור סבר שזהו הדבר העיקרי שנדרש, שכן הבהיר בהודעה לבית המשפט מיום 10.12.17, כי "כל העניין הטיפולי-שיקומי אינו עומד בליבת חוות דעת המומחה, אלא רצוי כי בטרם גזירת הדין, תהיה מונחת בפני בית המשפט הנכבד מלוא התמונה אודות הנאשם" (סעיף 4 לתגובה). לכן לא ברור מדוע נפסלה אפשרות הפניה לשירות המבחן. **שנית**, קצין המבחן הוא איש מקצוע, המנוסה במפגשים עם עוברי חוק שמכחישים את ביצוע העבירה. קיום מפגש באווירה מאפשרת ולא שיפוטית, כפי שקורה בשירות המבחן, יוצר לא אחת תהליך, שבו יתכן שייבנה אמון, שיאפשר גם הפחתה בהתנגדות ובהכחשה. תהליך חיובי עם קצין מבחן יכול אולי להביא גם להכרה בקיומה של בעיה, גם אם לא הכרה בעבירה עצמה, לפרטיה. מפגש כזה יכול לשמש בסיס ראשוני טוב להמשיך ולנסות "לגעת" בנאשם, ואולי אף להציע תכנית טיפולית. **שלישית**, שירות המבחן יכול היה לסייע בהערכת מסוכנותו של הנאשם, עניין שהוא חשוב ביותר בעת שקילת הצורך בהרתעתו במסגרת הענישה. מעבר לכל אלה, ומבלי לפגוע בנותני חוות דעת פרטיות, שירות המבחן הוא גוף אובייקטיבי, ובית המשפט מייחס משמעות רבה להמלצותיו. לא אחת התייחס בית המשפט העליון לכך שבית המשפט רשאי להעדיף את עמדתו המקצועית של שירות המבחן על פני עמדה מקצועית של גורם פרטי כזה או אחר (רע"ב 5555/14 **נאאל נ' ועדת השחרורים** [8.12.14], פסקה 9; בש"פ 7533/10 **ויניורטר נ' מדינת ישראל** [6.12.10], פסקה 14(ב)).

לכל אלה יש להוסיף נתון חשוב נוסף: הנאשם עצור, כאמור, כשנה ו-9 חודשים. היה ברור, שההגנה תביא

במסגרת הטיעונים לעונש גם פסיקה שתתמוך בטענה שהעונש הראוי סובב סביב פרק הזמן שהנאשם כבר עצור, או פחות, וכצפוי - כך קרה. בית המשפט שוקל בכובד ראש את טענות שני הצדדים, וטרם שמיעת הטיעונים והיחשפות לפסיקה שיציגו, לא היה מקום לפסול מראש אפשרות שהעונש הראוי עשוי להיות דומה למשך הזמן שהנאשם כבר עצור. לפיכך, סברתי, שכל שיש סיכוי כזה, ראוי לשקלו מוקדם ככל האפשר. מעבר לכך, אילו יומני הם כאלה, שדחיה לסוף ינואר או תחילת פברואר הייתה גורמת לכך שגזר הדין לא היה ניתן לפני אמצע מרס.

לאור כל אלה, הבקשה להמתין פרק זמן נוסף לקבלת חוות הדעת של ד"ר נמרוד שני נראתה (ועדיין נראית) בעיני לא מוצדקת, ועל כן נדחתה.

12. מדיניות הענישה הנהוגת:

שני הצדדים הפנו את בית המשפט למספר לא מבוטל של פסקי דין. כפי שהם ציינו, ואני מצטרפת לאמירתם לאחר חיפוש נוסף של פסיקה על ידי בית המשפט, לא נמצא פסק דין שדומה במאפייניו באופן מלא לענייננו. חשוב לומר, שגזרי דין שניתנו בעקבות הסדר, אינם מקור טוב להשוואה, מאחר שלעיתים קרובות עומדים מאחורי ההחלטה להגיע להסדר שיקולים כגון קשיים ראייתיים, רצון לחסוך עדות של מאן דהוא, וכדומה - שיקולים שאינם קיימים כאן. מעבר לכך, נמצאו גזרי דין במקרים חמורים יותר, למשל כאלה שהתייחסו לייצור בפועל של מטעני חבלה (ולא נסיון בלבד), או של הטמנה במקומות מסוכנים יותר מהחורשה שבה עסקין (בית ספר, בית מגורים וכו'), נמצאו גזרי דין שלימדו על רקע של סכסוך וכוונה לפגוע באדם ספציפי, או גזרי דין שבהם, מאחורי ייצור הנשק, עמד מניע אידיאולוגי, או שהנאשם היה בעל עבר פלילי כבד ורלוונטי. מצד שני נמצאו גזרי דין במקרים קלים יותר, שהתייחסו לעבירה בודדת, או לבקבוקי תבערה בלבד (ללא מעורבות של חומרי נפץ), או לנאשמים שהודו, הביעו חרטה, שיתפו פעולה בחקירה ואף הובילו לחשיפת עבריינים אחרים, או גזרי דין של נאשמים בעלי רקע פסיכיאטרי או מוגבלות אחרת. אסקור את הפסיקה שאותה מצאתי רלוונטית במידה כזו או אחרת, בכפוף להסתיוגויות האמורות. כל צד הפנה גם לפסקי דין נוספים, אך לאחר עיון בהם מצאתי כי הם אינם יכולים ללמדני על אודות מדיניות הענישה הנהוגה, שכן לטעמי לא ניתן להקיש ממנה למקרה דנן, ועל כן לא אזכירם.

פסיקה שאליה הפנתה המאשימה

רע"פ 2406/16 **יונגר נ' מדינת ישראל** [29.9.16], המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של החזקת נשק והחזקת סמים לצריכה עצמית. הוא החזיק מטען חבלה אלחוטי מאולתר, במחסן הצמוד למשרדו, מתחת ליציע של אולם ספורט המשמש, בין היתר, תלמידים וילדים. בית משפט השלום גזר על המערער 4 שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים. בית המשפט המחוזי דחה את בקשתו להוסיף ראייה חדשה במסגרת ערעורו, וכן את הערעור לגופו. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור, בין היתר, מאחר שהעונש אינו חורג ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים אלו. **הבחנות לחומרה מענייננו:** הרשעה גם בעבירת סמים; הטמנה במקום המשמש ילדים; **הבחנות לקולה מענייננו:** מטען אחד.

ע"פ 5779/14 **אלגזי נ' מדינת ישראל** [5.2.15], המערער הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירות של עסקה

אחרת בנשק (רכישת חלק ממרכיבי מטען חבלה ומכירתם) וייצור נשק. המערער רכש חומר נפץ במשקל 133 גרם המיועד להרכבת מטען חבלה. כעבור כחודשיים מכר המערער לשני אנשים חלק ממרכיבי מטען החבלה ורכיבים נוספים, לצורך הרכבת המטען (מאפרות מתכת, רסיסים מתכתיים, שקית וניירות). המערער והשניים הרכיבו יחדיו את מטען החבלה שיועד לפעול מרחוק. בתמורה לכך קיבל המערער 6,000 ₪. בית המשפט העליון דחה את ערעורו, ובכך אישר את המתחם שקבעה הערכאה הדיונית - שנע בין 3.5 לבין 7 שנות מאסר בפועל - ואת עונשו שעמד על 46 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. יצוין כי המערער הודה במיוחס לו, לקח אחריות על מעשיו, שיתף פעולה עוד בחקירה והוא נעדר עבר פלילי. **הבחנות לחומרה מעניינת:** בנוסף לייצור - גם רכישה ומכירה של נשק; **הבחנות לקולה מעניינת:** הנאשם הודה ולקח אחריות.

ת"פ (מחוזי ת"א) 12406-11-15 **מדינת ישראל נ' אברג'יל** [13.11.16], הנאשמים (תאומים זהים) הורשעו על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן. נאשם 1 הורשע בסיוע לייצור נשק ומתן אמצעים לביצוע נשק, ואילו נאשם 2 הורשע בייצור נשק ובמתן אמצעים לביצוע נשק. הנאשמים קשרו קשר לייצור מטען חבלה, ולצורך כך רכשו חמש מערכות להפעלת פירוטכניקה. נאשם 2 ייצר שני מטעני חבלה מאולתרים בשני מועדים שונים אשר הונחו על ידי אדם אחר ברחוב בעיר חולון. כמו כן, נתנו הנאשמים לאחר מערכת הפעלה אחת בידיעה כי היא נועדה לצורך הכנת מטען חבלה מאולתר. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם 2 (הרלוונטי לעניינו) נע בין 3 ל-7 שנות מאסר בפועל. ביחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה עמד בית המשפט על כך שהנאשמים הודו רק בסוף פרשת התביעה, עברם הפלילי המכביד והצורך בהרתעה - והעמיד את עונשו של נאשם 2 על חמש שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים. על גזר הדין הוגש ערעור לבית המשפט העליון במסגרת ע"פ 9158/16 אשר נדחה. **הבחנות לחומרה מעניינת:** קשירת קשר; ייצור שני מטעני חבלה; הנחה ליד ביתו של אדם; עבירה נוספת של מתן מערכת הפעלה לאחר; עבר פלילי מכביד לרבות בעבירות רלוונטיות; **הבחנות לקולה מעניינת:** הודאה והסדר טיעון.

פסיקה שאליה הפנתה ההגנה

ע"פ 3511/17 **מדינת ישראל נ' אבו ריא** [17.9.17], המשיבים הורשעו על יסוד הודאתם בייצור נשק, נשיאה והובלת נשק, ניסיון הצתה והיזק בזדון. המשיבים הכינו בקבוקי תבערה באמצעות שפיכת דלק לשישה בקבוקי זכוכית אליהם הכניסו גם פיסות בד, הם זרקו את הבקבוקים על אוהל הממוקם במתחם המיועד לאירוח קבוצות בקיבוץ אשבל. המעשים בוצעו על רקע אידיאולוגי. בית משפט קמא קבע כי חרף החומרה הגלומה במעשיהם, המשיבים לא התכוונו לפגוע באדם ולכן זרקו את הבקבוקים במקום מרוחק ונטוש, כאשר מעשיהם התגלו רק כעבור מספר ימים. לפיכך, ולאור העובדה שרמת הפגיעה בערכים המוגנים הייתה נמוכה, קבע בית משפט קמא כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשי מאסר בפועל לבין 18 חודשים. בעת קביעת עונשם התייחס בית משפט קמא לגילם הצעיר, תסקירים חיוביים ולעובדה שמשיב 1 נעדר עבר פלילי ואלו משיב 2 בעל עבר פלילי לא מכביד. לאור כך, נגזרו על המשיבים 6 חודשי מאסר בפועל שיבוצעו בעבודות שירות. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה תוך שקבע כי מדובר בעונש מקל יתר על המידה וקיימת סטייה ממדיניות הענישה הנהוגה - והעמיד את עונשם על 12 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. **הבחנות לחומרה מעניינת:** עבירות נוספות חמורות; רקע אידיאולוגי; **הבחנות לקולה מעניינת:** הודאה; נקבע שלא הייתה כוונה לפגוע באדם וכי בקבוקי התבערה נזרקו באזור נטוש; גיל צעיר; תסקירים חיוביים.

ע"פ 6080/16 **פלונים נ' מדינת ישראל** [6.12.16], המערערים (שישה במספר) הורשעו על יסוד הודאתם

בביצוע עבירות נשק. מעשיהם בוצעו על רקע פיגועי טרור רבים שאירעו באותה התקופה במדינה. כתב האישום כלל שלושה אישומים שעניינם הוא ביצור בקבוקי תבערה וידידי אבנים. האישום השלישי, שעניינו בקשירת קשר לביצוע פשע, מיוחס רק לאחד המערערים. בעניינם של מערערים 1 ו-2 (הרלוונטיים לענייננו) קבע בית משפט קמא מתחם עונש שנע בין 20 ל-40 חודשי מאסר. בית משפט קמא התחשב בהודאתם, גילם הצעיר, נסיבותיהם האישיות ובהעדר עבר פלילי וגזר את דינם ל-33 חודשי מאסר בפועל, בנוסף לעונשים נלווים. בית המשפט העליון הקל במעט את עונשם של המערערים, לאור עקרון אחידות בענישה (מדובר בפרשה שבה שהיו מעורבים אחרים שעניינם הופרד והתנהל בפני מותב אחר שגזר עונשים מקלים מאלו שנגזרו על המערערים דנא), והעמיד את עונשם של מערערים 1 ו-2 על 29 חודשי מאסר בפועל. **הבחנות לחומרה מענייננו:** רקע אידיאולוגי; שלושה אישומים; ייצור מספר בקבוקי תבערה וידידי אבנים; **הבחנות לקולה מענייננו:** הודאה; גיל צעיר; בקבוקי תבערה ואבנים, ללא חומר נפץ; אחידות הענישה מול נאשם אחר.

ע"פ 1567/14 פלוגי נ' מדינת ישראל [7.5.14], המערערים (אב ובנו) הודו במסגרת הסדר טיעון בעבירות שונות, ובהן: קשירת קשר לפשע, חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ועבירות נשק שונות, לרבות ייצור נשק (והבן - סיוע), נשיאת נשק, החזקת נשק והחזקת חלקי ואביזרי נשק. מערער 1 הורשע, בין היתר, בעבירות נשק בכך שייצר מטעני חבלה מאולתרים, ומערער 2 הורשע, בין היתר, בסיוע לעבירות אלו. המעשים בוצעו יחד עם בן נוסף, שהיה קטין בעת ביצוע המעשים, אשר הורשע בביצוע עבירות כמו מערער 2. המערערים עשו כן מתוך כוונה להשליך את המטענים לעבר קרוב משפחה במטרה להפחידו. בית משפט קמא קבע בעניינם של מערער 1 כי מתחם העונש ההולם נע בין שנתיים לחמש שנות מאסר בפועל, וגזר עליו עונש של 36 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של מערער 1, והותיר את עונשו על כנו. **הבחנות לחומרה מענייננו:** מטעני חבלה; כוונה להשליך על קרוב משפחה; **הבחנות לקולה מענייננו:** הודאה במסגרת הסדר טיעון.

ע"פ 7603/10 מדינת ישראל נ' ג'בארין [6.6.11], המשיב הורשע בעבירות של ייצור נשק, נשיאתו וניסיון הצתה, בכך שמילא בקבוק בדלק, הכניס לתוכו חתיכת בד וחבר אותו לחבילת זיקוקים. המשיב הצית את הבקבוק והשליכו סמוך לגדר הישוב מי-עמי. המשיב חזר על פעולה זו כעבור יומיים. בית המשפט העליון דחה את ערעור המדינה, תוך שקבע כי עונשו שעמד על 15 חודשי מאסר בפועל והעונש המותנה שהופעל יוצרים תקופת מאסר משמעותית שדי בה בנסיבות העניין. **הבחנות לחומרה מענייננו:** בקבוק התבערה הושלך סמוך לגדר של ישוב; עבר פלילי מכביד; רקע אידיאולוגי; **הבחנות לקולה מענייננו:** רק תבערה, ללא נפץ; הודה בתחילת ההליך המשפטי.

בת"פ (מחוזי ב"ש) 3244-06-16 מדינת ישראל נ' אנגדה [21.12.17], נאשם 2 (מתוך חמישה נאשמים) הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של ייצור נשק וסיוע לסחר בנשק. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי הנאשם הרכיב שלושה מטעני חבלה מאולתרים אלחוטיים שאוגדו כיחידה אחת בסרט דביק. הנאשם העביר את המטענים לנאשם 5 ובנוסף גם מערכת הפעלה שהורכבה ממקלט אלחוטי. בעת קביעת מתחם העונש ההולם לקח בית משפט קמא בחשבון הנסיבה הקבועה בסעיף 40ט(א)(6) לחוק העונשין - "בבחינת יכולתו להבין את אשר הוא עושה, את הפסול במעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו", וקבע כי מאחר שהנאשם "בגיר צעיר" מדובר בנסיבה משמעותית לקביעת מתחם העונש. נוכח האמור העמיד בית המשפט את מתחם העונש ההולם בין 18 לבין 36 חודשי מאסר בפועל. בעת גזירת עונשו נקבע כי יש לחרוג מהמתחם בשל שיקולי שיקום, והעמיד את עונשו על 14 חודשי מאסר בפועל. **הבחנות לחומרה מענייננו:** גם סיוע לסחר; 3 מטענים מאולתרים; **הבחנות לקולה מענייננו:** הודאה

והסדר; בגיר צעיר; שיקולי שיקום שהביאו לסטיה מהמתחם.

פסיקה נוספת

ע"פ 3078/13 **מסארוה נ' מדינת ישראל** [1.4.14], שבו הורשעו המערערים, על יסוד הודייתם, בעבירה של ייצור נשק. בנוסף, המערער 1 הורשע, בין היתר, בחמש עבירות של נשיאת נשק והובלתו, מעשי פזיזות ורשלנות, ניסיון להיזק בחומר נפץ. המערער 2 הורשע בנוסף בארבע עבירות של אי מניעת פשע. במסגרת האישום הראשון, צוין כי המערערים הכינו שמונה מטעני חבלה מאולתרים המורכבים מצינורות מתכת ומכילים זיקוקין, אבק שרפה ופחיתל השהייה. בית משפט קמא קבע לגבי האישום הראשון כי העונש הראוי הוא שלוש שנות מאסר בגין כל עבירה. יודגש כי כתב האישום המתוקן כלל שישה אישומים, בעבירות נוספות, והעונש שנגזר על מערער 1 היה בסופו של יום עונש כולל, שאינו יכול ללמדני על אודות מדיניות הענישה הנהוגה, אך אכן הבחון הנ"ל, לעניין מטען אחד, היא רלוונטית. בית המשפט העליון דחה את ערעורם של השניים, תוך שקבע כי אין מדובר בסטיה מהותית ממדיניות הענישה העבירות דומות וכי מדובר בעונשים ראויים ומאוזנים.

ע"פ (מחוזי חיפה) 61452-02-16 **אבו רעד נ' מדינת ישראל** [18.1.17], הנאשמים (אב ובן) הורשעו על יסוד הודאתם בכתב אישום מתוקן, בעבירות של ניסיון לייצור נשק והחזקת נשק, ובנוסף נאשם 1 (האב) הורשע גם בעבירה של החזקת נשק. נאשם 1 החזיק במחסנים שבחצר ביתו כלי נשק שונים, רובה ציד מאולתר, תת מקלע מאולתר ומחסנית, וכן תחמושת. גם נאשם 2 החזיק תת מקלע ואף ביצע בו ירי שלא כדין. בנוסף לכך, בעקבות סכסוך עם אחר החליטו הנאשמים לייצר מטעני נפץ. לשם כך הצטיידו בחומרים ייעודיים שביצעו ניסיונות לפוצץ את אותם מטענים. בית המשפט קבע שני מתחמי ענישה נפרדים לכל אחד מן הנאשמים - בעניינו של נאשם 1 נקבע מתחם שנע בין 24 לבין 48 חודשי מאסר בפועל; ובעניינו של נאשם 2 נקבע מתחם שנע בין 12 לבין 36 חודשים. בית המשפט בעת קביעת עונשם לקח בחשבון את הודאתם, קבלת האחריות והחרטה, גילו הצעיר של נאשם 2, נסיבות חייו המורכבות, לרבות מצוקה כלכלית, והעמיד את עונשו של נאשם 1 על 30 חודשים ואת עונשו של נאשם 2 על 10 חודשי מאסר. על גזר הדין הגישו הנאשמים ערעור לבית משפט העליון במסגרת ע"פ 2040/17, שטרם הוכרע. **הבחנות לחומרה מענייננו:** החזקת רובה ותת מקלע מאולתר; ביצוע המעשים על רקע סכסוך; **הבחנות לקולה מענייננו:** הודו, לקחו אחריות והביעו חרטה; ובעניינו של נאשם 2 - גילו הצעיר.

13. לאור כל הפסיקה, בהתחשב בהבחנות בין פסקי הדין השונים למקרה דנן, לחומרה ולקולה, אני קובעת ש**מתחם העונש ההולם בנסיבות העבירות דנן נע בין שנתיים לחמש שנות מאסר**.

14. מיקום הנאשם בתוך המתחם

מדובר בנאשם נעדר עבר פלילי. משכך, ברור שיגרם לו נזק מעצם ההרשעה וברור שנשיאת מאסר לראשונה קשה עליו מאד (והוא הרי נתון במעצר מאז אפריל 2016). אני מקבלת את טענת ההגנה, העולה בקנה אחד עם התרשמותי במהלך המשפט, שהנאשם סובל במעצר ועל כן פגיעת העונש בנאשם קשה, אולי יותר מאשר לנאשם אחר הנושא מאסר לראשונה, וזאת בשל מאפייני אישיותו שעלו מהעדויות במשפט (נטיה להסתגר, אי יצירת קשרים בקלות, "עוף מוזר"). אלה הנסיבות הקשורות בנאשם, שניתן לזקוף לזכותו.

משפחתו אכן משפחה נורמטיבית, והתרשמתי בצורה חיובית מאד מאחותו ואחיו, שהעידו לפניי במסגרת המשפט. אף שאין ספק שמעצרו של הנאשם והרשעתו הם כתם שאינו "מתאים" למשפחה, אזי אין מדובר בנאשם שמפרנס את המשפחה, אין לו ילדים וככל הידוע אינו מצוי בזוגיות. כאשר מדובר ב"פגיעת העונש במשפחת הנאשם", מדובר בדרך כלל בפגיעה קונקרטית, למשל כאשר מדובר בנאשם שעול פרנסת משפחתו עליו, או אב המגדל ילדים צעירים, או נאשם הסועד בני משפחה חולים. ברור שקיימת במקרה זה בפגיעה מורלית-רגשית במשפחה, אך לא מעבר לכך.

לחובת הנאשם יש לזקוף בראש וראשונה את אי לקיחת האחריות, והעדר שיתוף פעולה מוחלט, גם בשלב החקירה וגם בשלב המשפט. צוות ההגנה הרבה להטיח בתביעה או בבית המשפט טענות על פגיעה בנאשם ("ניפוח" כתב האישום בשל הוספת השרשיר, אי מתן הזדמנות להביא חוות דעת של ד"ר שני), אך דומה כי מי שיכול היה לעשות למען הנאשם יותר מכל, הוא הנאשם עצמו. ואולם, כל אימת שניתנה לו ההזדמנות, בחר שלא לעשות כן. בהכרעת הדין התייחסתי לכך באריכות, בפסקאות 105 עד 109, ואף ציינתי כי הנאשם בחר שלא להשיב על שאלות בטענות מוזרות (בהתחשב במה שהיה מונח על כפות המאזניים), למשל בטענה לפגיעה בפרטיות - שלו או של קרוביו, או בטענה שהוא מבקש לשמור על סודות מסחריים ועל פטנטים שהוא ממציא. גם בשלב הטענות לעונש סכר פיו ולא איפשר הצצה אל מניעיו או כוונותיו.

נוכח אי לקיחת האחריות, ברור שיש צורך להרתיע את הנאשם, אשר - כך נדמה - לא מבין את הפסול במעשיו. בעבירות נשק ברור מאליו שהרתעת הרבים חשובה עד מאד, אף היא.

נוכח כלל השיקולים, אני מגיעה למסקנה שיש למקם את הנאשם מעט מתחת לאמצע מתחם העונש ההולם.

15. בהטלת הקנס אתחשב הן בכך שאין כל ראייה שהמניע לביצוע העבירות היה כספי, הן, כמצוות סעיף 40ח, במצבו הכלכלי של הנאשם. לא הובאו כל ראיות בעניין זה, אך בהתחשב בתקופת המעצר עד כה, והמאסר שעוד לפניו, ובהתחשב בכך שעובר למעצרו עבד כמדריך בכפר שפייה ואולי עשה עבודות חשמל מזדמנות נוספות (כפי שעלה מעדותו), הקנס יהיה מינימלי.

סיכום

16. סוף דבר: אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בן 40 חודשים, שיימנה החל מיום מעצרו - 29.4.16;

ב. מאסר בן 7 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יבצע עבירת נשק מסוג פשע;

מאסר בן 4 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יבצע עבירת נשק מסוג עוון;

ג. קנס בסך 3,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-6 תשלומים, שווים ורצופים, החל ביום 1.6.18 ובכל 1 בחודש בחודשים שאחריו. אי עמידה בשני תשלומים תגרור העמדת כל יתרת הקנס לפרעון מיידי.

ד. ניתן צו לטיפול במוצגים בהתאם לשיקול דעתו של קצין משטרה. הצו ייכנס לתוקפו בחלוף 45 יום, אם לא יוגש ערעור.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, ב' שבט תשע"ח, 18 ינואר 2018, בנוכחות הצדדים.